

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellem részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Gajári Ödön országgy. képv. beszámoló beszéde.

Hetekkel előre jelezve volt, hogy szeretett országgyűlési képviselőnk, ki megválasztása óta most látta először kötelességének választói körébe lejönni, hogy junius hó 5-én városunkba érkezik, s eddigi hathatós közreműködéséről beszámolni akar.

El nem tudjuk képzelni, hogy a választók, kik annyit köszönhetnek nagy befolyásu képviselőnk közreműködésének, miféle közöny vett rajtuk erőt s még csak a köteles tiszteletben is elmulasztották részesíteni; úgy hogy fogadott kocsikat kellett előállítani, s ugyancsak felbérelt embereket kellett oda állítani, hogy a fogadtatásnak megadják a módját, mint Kaszavici a szüretnek.

Mi a kik távolról szemléltük a mesterkélt uton előállított fogadtatást, a legnagyobb felháborodásunknak adtunk kifejezést a látottak felett, habár a képviselő ur ellenlbasai vagyunk, hogy azok a tényezők, kik oly busásan megfizették magukat s a képviselő urat önző galád érdekeik kielégítése után, hogyan juttatták azon kellemes helyzetben, hogy a képzelt diadal menet helyett, valóságos gyászmenetet rendeztek tiszteletére.

A képviselő ur pepig azon meggyőződésben élve, hogy az ő személye mily nagy népszerűségnek örvend vá-

lasztói körében, jónak látta néhány képviselő társát is magával hozni, hogy szem s fültanui legyenek azon ragaszkodás, szeretet, s határtalan tiszteletnek, melyben az ő személyét választói részesíteni fogják.

Hát csakugyan szép emlékekkel távozhattak körünkől, mert fényes tanujelét láthatták annak, hogy ott a hol nem a közvélemény s közbizalom folytán jut valaki ama kiváló megtiszteltetésben, hogy országgyűlési képviselővé választassék, az így szokta magát megbosszulni.

De ha a képviselő ur nem ergedi magát a vérszopó pióczáktól behálózni s félrevezetni, halgat figyelmzettő szavunkra, legyen meggyőződve, hogy sokkal nagyobb népszerűségnek örvendene ma Csongrádon, s a hiába elpazarolt választási költségeket sem kellett volna azon ártatlan hyénáknak martalékul oda dobni, kik legkevésbé sem árthatnak, de annál jobban közre hatottak a képviselő ur személyének népszerűtlenségét előidézni.

Megjósoltuk a képviselő urnak előre, hogy azok a tényezők, kik körül rajongják, s téves információkkal látják el, nem a választók szósólói s képviselői, hanem azon veszedelmes elemek, kik a megválasztandó képviselőt a saját maguk részére akarják biztosítani, s csupán vak eszköz legyen a kezükbe arra nézve, hogy kielégithetlen követeléseiknek az illetékes helyen érvényt

szerezzen, ha pedig czéjúkat érték, ott hagyják a faképnél, mint Szent Pál az oláhokat.

Miután jóakaró figyelmeztetésünkre nem hallgatott, most vselje annak terheit s következményeit, ha elérkezik az az idő, midőn ismét abban a helyzetben jutunk, hogy országgyűlési képviselőt kell választani, majd beigazoljuk tettek által is, hogy mi sokkal jobb akarói voltunk, mint azok, kik önt behálózták, félrevezették s rutul rászédtek. S hihetőleg ugyan arra a meggyőződésre fog jutni, mint Szivák Imre volt országgyűlési képviselőnk, ki az önt körüllebzselő nagyságokra azt mondotta, hogy elég tágterve nyílt az életben arra, hogy embereket színről-szinre megismerjen, de hogy ilyenek létezzenek, arról halvány fogalma sem volt.

A történetek után tehát kijelenti, hogy ha Csongrádról egy kész mandátumot hoznának neki azon kijelentéssel, hogy egy krajczárjába sem kerül, akkor sem vállalná el, mert nem akarná magát kitenni azon esélynek, hogy akarva, nem akarva, oly egyénekkal jöjjön érintkezésbe, kiket csak megvetéssel illethet.

Vallja be őszintén, nyíltan a képviselő ur, hogy nem-e irult pirult, midőn junius hó 5-én zártkörű beszámolóját tartotta a helyett, hogy iparkodtak volna közrehatni, hogy némi lelkesülést színeltek volna, a közvéleményt hagyták

tette a papírra, mikor készen volt, megint el olvasta.

Isten veled Kari! Nem akarok terhedre lenni tovább, nem, sohasem. Tudom, hogy közönséges aszony vagyok, akinek ualma, szüksége megbénítja a te lelkedet. Légy boldog! Én világgá megyek. Talán megvá'ok az élettől, talán nem, meglátjuk! A pénzünket megtalálok az asztalom alsó fiókjában. Bocsás meg, hogy oly soká kizoztalak az én ostoba okrupulusaimmal.

Ezerszer csókol Mariette.
A szobalánynak meghagyta: „az urnak azt mondd, hogy még tegnap este elmentem hazulról“ és azután, azután elbujt az ablakmélyedésben a sűrű fehér függöny hullámai közé úgy várta meg Karit. A villamos cseugtyü hangjára összeresztent. Talán arra is gondolt egy pillanatig hogy odahagyja rejtekét, és eltépi a levelet és nyakába borul az urnának. Mégis megmaradt a helyén. Halgatódzott. Csöndes szóváltást hallott, az után egy elfojtott kiáltást hallott, azután kitérult az ajtó és berohant rajta Kari. Az asztalon égett még a gyertya, ösztönszerűleg ahhoz közeledett. És megtalálta azt a kegyetlen levelet és elolvasta. Hogy készen volt vele, ki akart futni a szobából, de mire az ajtóhoz ért, elfelejtette, hogy mit akart. Viszszatantorgott újra az asztalhoz, felvette a zörgő-zizegő papírost és megint csak az volt a vége, hogy kiakart szaladni a nagy világba, a melyben az az asszony rejtőzött. És akkor megbotlott a szönyegben és elte-

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

Sirhalomhoz.

Sirhalomhoz jöttél szép szerelmem.
Sirhalomnál, hogy bucsud vegyem,
S kebleden még enyhülést szerezzem
Bánatokban szenvedő sebem.
Nem borulok már kebled hvára,
Messze vitt tőlem a végzeted,
Tégedet vitt, s engem sujt az átka,
Engemet, s a szívem megreped.
Nem panaszklok! — mért zokogja szívem
Bánatod? — hisz nincs rá vigaszom,
Elvitted azt tőlem drága kincsem,
Elvitted azt édes angyalom . . .
Végzeted hajt?! — engem is az üldöz,
Hisz veled van szívem, mindenem,
Bár s mennybe vagy pokolba üzzön,
Ott leszen az veled szüntelen.
Üzz magadtól, légy hideg, fagyasztó,
Mint a jég, mi napra nem talál,
Nem szakítja szívem el magadtól
Senki, semmi, — csak az egy halál.
Elszakítani? — nem, még az se bírhat,
Még halálban is veled leszek,
Hő szerelmem kísért álmaidban,
Az viraszt a vánkossod felett.
És, ha lesz szivednek rémes álma
S hallsz körötted siri hangokat:
Hajtsd fejed nyugodtan vánkossára,
Mert e szív lesz, mi bus hangot ad.

Hagyd zokogni, hisz nem üzi álmod,
Ringatód lesz s dajkadolt rebeg,
Melyre édes álom jó reád ott,
Mig a szív dalában megreped.

Hagyd zokogni csendes siri dalban
Had epossze s ölje el magát,
Hisz köröttem itt csak fájdalom van,
Érted élt az, és te elhagyád.
S hogyha megszűnt minden szenvedésem,
S nem epeszt a kínos fájdalom:
Nézd meg olykor csendes éjfélelben,
Nézd halottad, drága angyalom!

Váczy János.

Az az asszony.

Irtá: Zala Ernő.

(Folytatás és vége.)

És másnap este észrevétlenül, lopva elszökött hazulról Kari. A kávéházba ment. Az asszony meg az ablakhoz gördítette a hiutaszéket, odatemetkezett a puha párnák közé és nézte a szütváltó menyboltozatot. Szakadozott világos sárga felhő csüngött le az égről, visszás, beteg fénynyel hintve be az arcját. Ő pedig gondolkozott álomlátó fekete szemével multról, jelenről, jövőről, szerelemről. Tágult pillákkal bámulta a sárgálló felhőt, a sötétségé merevedő alkonyt, a hajullá foszló éjszakát. A toronyóra elütötte a háromnegyed négyet, és ő akkor gyertyát gyújtott, tintát, tollat keresett elő és levélíráshoz kezdett, kuszált, ferde betűket ve-

megnyilatkozni, a mely közvélemény önt lepczugolta s így kénytelen volt a helyzettel leszámolni s beszédét röviden befejezni, mivel nem akarta magát kitenni a közvélemény újabb megnyilatkozásának.

Még azt is tudomására adjuk, hogy a tiszteletére rendezett halotti torbanquett is csak úgy sikerült, hogy mindenkinél tudomására adták, hogy a költség ne fesszélyezzen senkit csak jöjjön, mert arra már fedezetet nyertek.

Ugy látszik a képviselő ur erről kellő tájékozással bírt, mert már a beszámoló után mindjárt bosszankodott, hogy a vonat csak délután indul, mert, ha módjában állott volna, bizonyára nem vett volna részt már a banquetten s örült volna, ha választói köréből mihamarabb távozni lehetett volna.

Talán jó volna a jövőben úgy intézkedni, hogy ily alkalomkor a vasúti társaság a képviselő ur személyére való tekintetből a délelőtti órákban még egy vonatot indítana Félégyháza felé.

Ujdonságok.

— **A rögtön ítélő bíróság.** mely áll a főispán, alispán s a szegedi kir. törvényszéki ügyészből egy halljuk tegnap kiszálltak Csongrádra s valóságos vizsgálati eljárásokat fogantatosítottak Hegyi Antal plébános ellen. Hogy a vizsgálatnak ilyen rendkívüli intézkedései vannak kiválasztott egyénekkel szemben, még erről eddigelé tudomásunk nem volt, de hogy létezzék azt határozottan kétségbe vonjuk.

— **Társulati választmány ülés.** Megemlékeztünk a közgyűlés lefolyásáról s kiemeltük, hogy a választmány által kidolgozott alapszabály tervezetben beillesztett módosítások hogyan nyertek elintéztet. Kiemeltük, hogy ott, a hol az alapszabály a tisztviselők létszámának megállapítását s az egyes állásokkal egybekötött fizetések megállapítását czélozza, Horváth Mátyás bizottsági tag ur felszólalt és kérdést intézett az iránt, hogy a mennyiben az alapszabály intézkedéseit nem volt módjában tanulmányozhatni s így nem tudja, hogy az egyes fontosabb állások betöltésénél szem előtt lett-e tartva azon intézkedés, hogy azok nyilvános pályázat útján tölthetők be. Gróf Degefeld Lajos elnök ur a felszólaló bizottsági tag urnak azt adván tudomására, hogy a tisztviselők felfogadása a törvény világos s határozott intézkedése folytán a választmány hatáskörébe utaltatott. Horváth Mátyás urat nem azon intenczió vezérelte,

hogy a választmánynak a törvény által biztosított jogkörét esetleg a közgyűlés gyakorolja, hanem kizárólag az, hogy a közgyűlés, mely a benyújtott alapszabályok felülbírálatát s módosítását teljesíti egyben kifejezést nyerjen a jóváhagyott alapszabályban azon intézkedés, hogy a közgyűlés utasítja a választmányt, hogy a társulatnál alkalmazandó tisztviselők ne egyszerűen az állásra meghívassanak, hanem szabályszerű pályázati hirdetmény folytán töltsenek azok be. Ugy látszik, hogy ezen intézkedés nagyon is sértette volu az érdekelt körök szabad reudelkezéseit; mert nyomban a közgyűlés után kimentek a társulat hivatalos helyiségébe s választmányi ülést tartottak, mely alkalommal az összes tisztviselőket nyomban megválasztották. Kiváncsiak vagyunk, hogy a mi birtokosaink érdekét képviselő 6 becsületes választmányi tag, hogyan igazolja lelkiismeretes eljárását akkor, midőn az összes állások egész idegeinek s általuk teljesen ismeretlen emberek által lettek betöltve.

— **Fényes esküvő** volt a szegzárdi izr. templomban múlt vasárnap; Lukács Emil földnök, ekkor tartotta egybekelési ünnepségét Özv. Kramer Arminé kedves leányával — Ernesztina kisasszonnyal, Tartós boldogságot kívánunk a szép fiatal párnak!

— **Ostrom zár.** Nem tudjuk elképzelni, hogy mely körülmény szolgáltatott alkalmat a hatóságoknak arra, hogy Hegyi Antal plébános lakását éjjel nappal szuronyos csendőrök veszik körül. Hiszen, ha jogos téren állanak és eljárásukat fedezni tudják, akkor csak bünt követnek el, ha ártalmatlanná nem teszik, mert a közönség miatta valóságos lázongásban forrong s félni lehet, hogy a fanatizált közönség nem lesz képes magát fékezni s a legvégsőre fogja magát elhatározni. A hatóság által elkövetett eljárás pedig semmi egyéb mint a közönséggel való incselkedés, s legyenek meggyőződve, hogy minde csak olaj a tüzre.

— **Kellemetlen meghívó.** Azon alkalomból, midőn Dr. Szarka Mihály ügyvéd ur, az ártéri birtokossághoz intézett beszédében nagyobb hatás kedvéért azon nyilatkozatra ragadtatta magát, hogy azok a tényezők, kik eddigelé a közönség érdekeit képviselték, annélkül hogy az illetők neveit megnevezte volna, szárazon oda dobta „hogy loptak s csaltak.” Egyesek meggondolván a súlyos vádat, mely az intelligens egyének ellen lett intézve, tudni akarják határozottan, hogy voltaképen kiket illet s terhel a súlyos vád, hogy, ha az állítás esetleg beigazoltatik, az illetők, kik a társadalmat csak megmételtyezik, ki közösíttessenek az általuk jogtalanul bitorolt és élvezett társadalmi körökből. A hozzánk beküldött meghívó szóról, szóra így hangzik: „Meghívó. Múlt hónapban Dr. Szarka Mihály ügyvéd ur a városháza udvarán, a népház intézett be-

szédében, a közügyek élén állott vezető értelmiség ellen, nevek megnevezése nélkül, azon vakmerő kijelentésére, hogy a „közönséget loptak s csaltak,” annak a megtorlása végett június 12-én vasárnap délelőtt 11 órakor a „Polgári Kör” ivótermében tartandó értekezletre, alólírott urak, kik 25 éven keresztül a közügyek vezetésében részt vettek megjelenésre tisztelettel felkértek. Csongrád. 1893 június 10-én. A becsület nevében. Ujhelyi Náador kir. tanácsos ur, Réthi Ferencz ügyvéd ur, Szvoboda Ferencz ügyvéd ur, Ludrovai Tóth István mérnök ur, Csemegi Antal ur volt polgármester, Mészáros Károly ur volt főjegyző. Draskovits László ur volt pénztárnok, Draskovits Dezső ur volt pénztárnok, Tekulics János ur volt bíró, Herke Ferencz ur volt bíró, Piroška István ur volt bíró, Forgó Gergely ur bíró, Sohlya Gyula ur főjegyző, Holló Adolf ur jegyző.

— **Aratási kísérletek aratógépekkel.** A csongrád megyei gazdasági egyesület módot és alkalmat akar adni a szentesi gazdáknak, hogy a különböző rendszerű aratógépek munkaképességét és működését Szentesen, közvetlen a p a s z t a l á s b ó l, gyakorlati szemlélés útján ismerhessék meg. Az egyesület vezetősége e végoöl az aratógépgyártásban legjelesebb gépgyárakat keresi meg, hogy tőlük 2—3 aratógépet kérjen le az idei aratás idejére, aratókísérletek tartására. A gyárak bizonyosan készségesen felelnek meg az egyesület felhívásának és így aszentesieknek a város közel határának 2—3 különböző területén lesz alkalmuk a gépek munkáját megnézni és alkalmazhatóságukról meggyőződni.

— **Betiltott fogadtatás.** Milyen ellentéte a közvélemény megnyilatkozásának, az országgyűlési képviselő urat, hogy személyileg hozzá méltóan fogadják, úgy kellett kocsiakat és embereket pénzért fogadni, hogy menjenek ki a tiszteletére. S tudomásunk szerint ez a fogadtatás a hatóságul hivatalosan be sem lett jelentve. Ellenben Hegyi Antal plébános tiszteletére rendezendő fogadtatást, hivatalosan bejelentették s a hatóság jónak látta azt nemcsak megtagadni, hanem egyben az övintézkedést alkalmazni, hogy megérkezéséhez kirendeltek vagy 18 szuronyos csendőrt s mindazokat, kik tiszteletére kimentek s a várossa bekísérni akarták, daczára a legnagyobb rendnek puskatussal oszlassák szét, magát Hegyi Antalt plébánost pedig, lakásáig fedezet mellett kísérték a hívek megbotránkozására. Jóllehet ezen körülmény szolgáltatott alkalmat arra, hogy Hegyi Antal plébános roppant felháborodott a személyes szabadság ilyképpen megsértése felett, s kijelentette, hogy a történetek után, ha mindjárt véraldozat árán is, állását, melyre jogérvényes ítélet is hoztatott elfoglalja. A kirendelt adminisztrátor rosszat sejtve, nyomban megsürgönyözte

rült a földön. Am az asszony azt hitte, elájult és egy sikoltással ott temett mellette leterdelt hozzá, megcsókolta és sirt, sóhajtozott, Szegény, szegény Kari! Nem akartam Bocás meg!

De a férfi nem felelt, nem sirt, nem nevetett csak libegett fáradtan, kimerülten, mint egy megvert kutyá.

Felültek a vasutra és kikocsikáztak a kamara erdőben azokkal az emberekkel, a kiknél az utazás számba megy ez a majális. Arannyal csillogó napfény, bódító virágillat hullámozott a levegőben. Szép volt minden, minden a sarjadó gyöp a virágzó fák, bokrok a felhők az égbolt még az emberek is, mert hiszen tréfáltak, nevettek, örültek az életnek. Ruganyos léptekkel mérték a virágszönyeges földet a sárga cipős lábak, melyek nap nap után egy utat taposnak: a hivatalban és hazafelé a hivatalból. Meguzsonnázta azután lapdázta, futkostak a bársonyos talajon és boldogok voltak, hogy ok ma urak, nem parancsol nekik senki.

És Mariette odaegyedett az igénytelen kedves asszonykák közé és beszélgetett velők konyháról, divatról, cselédről. Közben dévajkodtak az urakkal de nem mulasztott el soha egy-egy biztató, megnyugtató pillanást vetni a férjére, akit lábba, mámorba ejtettek az ő tavaszi fényben tündöklő szeméi. Visszaemlékezett a nyárutóra: Velen-czére, Romára, Nápolyra. Akkor is oly hó-

fehér volt ez az arc, akkor is ily édesen kacagott... Am a naptény nem szűrődött át a fakadó levelek transparentjén, hanem idegen égnek, ismeretlen tengernek két végtelenjét olvasztotta össze. Fájt a feje az egész utca: émelítette a kéklő víztömeg hullámozása, a ragyogó szimpompa; kábitotta az égbolt csillagokat reugető mélye a végtelenség sejtelve, a természet egyén-szemmisítő harmoniája.

Akkor nem tudott szeretni. Azután haza mentek abba a meghitt, illatos otthonban, melynek fehérségéből alig-alig vált ki az asszony szerelmet szomjuhozó halvány arca.

Akkor se tudta megszeretni, csak éppen annyira, hogy fájt volna, ha elveszti. Éppen mint a kis kanári madarat.

És most égett a szeme, mint a prédát éhező vadé, mikor nézte az asszonyt ebben az aranyos kedvtől csapongó légkörben... És elviselhetetlennek találta a gondolatot, hogy ez az asszony az ő felesége és nem hajadon, akinek most udvarolhatna tüzzel, lelkesedéssel, véghetetlen szerelemmel. Valami keserűséget érzett és szörnyen ostobának tartotta magát ezért az érzésért. De az asszony lelkét megszállotta az intuiczió és látott és tudott.

„Egykor esett ki az ő életéből: a rajongás az álmadozaskora. Futó fővénnyre épül enélkül a szerelem. Kari boldogtalan. Igen, nagyon boldogtalan. Fényt meleget árasztó napja van és földresszálló, posványbahulló

csillagokat kerget. Igeu, mert a nap erővel vonzotta magához... Ha a nap megmozdulna és elkezdene keringeni és engedné, hogy utána fusson szegény és mikor befáradt, fölélesztené, fényvel, melegével... Akkor talán boldog volna. S így... Egykor esett ki az életéből, a rajongás az álmadozás kora. Ez követeli most jogait. Szegény Kari — boldog lesz! Tudom már, mi baja. Boldog lesz!

Fölujjongott magában, magasra emelte karjait, melyeknek hamváu a fuom erek kéklő hálózata látszott. Ököbe szoritotta a kezét, hogy kidagadjanak az erek, hogy elhitesse magával a tulajdon erejét...

És az asszony kaczerkogni kezdett a férjével és a termőföld illatával vegyülő parfume, a viharosan rájuk alkonyodó tavaszest, a cigányzene akkordjai által keltett ezer impressió közepette meghódította az órát.

Mikor utban voltak hazafelé, Kari odasimult Mariettehez és azt mondta suttogó, izgatott hangon.

— Nem tudtam, mi a bajom. Te tudod. Ezután így lesz mindig, nemde? Így jól van. Azután megházasodunk még egyszer. Oh, te olyan jó vagy, olyan okos.

Az az asszony hallgatta a vonat ablakához, födeléhez csapkodó eső zuhogását, nézte a cupé menyezeten égő lámpa fel-fel lobbanó lángját és elmosolyodott a gyerekes, egyhangu beszédén és igent bólintott a fejével. Hiszen tudta ő ezt is jól.

Mindent tudott, mindent megbocsátott.

Vácra, hogy mi történt. S égyanaz nap az esti vonattal megérkezett a váci püspök küldöttje, kinek sikerült Hegyi plébánost annyira meggyerni, hogy tervéről lemondjon s keresztényi türelemmel viselje most már sorsát addig, míg ügye kedvező elintézés nem nyer.

— **Utbaigazítás.** A községi előljáróság egyik utóbbi végzésében arra kéri az Önk. Tűzoltó-Egylet parancsnokságát, hogy sürgősen nyomozza ki és tegyen jelentést arról, hogy a múlt szombat éjjelén, a városnak melyik részében fordult elő tüzeset? Az önk. tűzoltó-egylet parancsnoksága a tűz-őr utbaigazítása folytán a belvárosban törekszik az elhamvadt ház romjait feltalálni. Mi, a mennyiben biztos tudomásunk van arról, hogy az elmúlt szombat éjjelén nem a belvárosban, hanem a külső-sor Tisza felőli részén egy nádfedeles ház esett a tűz martalékául, indítatva érezzük magunkat, hogy felvilágosítással szolgáljunk az illetékeseknek, hogy meddő kutatásaikat ne folytassák tovább a belvárosban, hanem látogassanak el a feut körülírt helyre, hol hamarosan fel fogják találni a csupaszon meredező ház romokat.

— **Hajóhidunk.** Ha hiúnék a babonában, egy bizonyára azt mondánék, hogy hajóhidunk szerecsétele órában lett fölállítva. Így azonban minden következtetés nélkül mondjuk el, hogy hajóhidunk a nagy seprében folytatott munka után az elmúlt héten befejezést nyert s a jói kijavított alkotmányt szerdán teljesen átkötötték s nyomban át is adták a forgalomnak. Csak rövid ideig örülhettek a könnyű közlekedési eszköznek a réttulajdonosok a mennyiben csütörtökön délután egy fával terhelt tutaj, minden erőmegfeszítés dacára sem tudott a hajóhid kinyitott részén áthaladni s a megakadt feyőtálpakat oly erővel nyomta a sebes ár, a hid hajóhoz, hogy az nagy recsegés és ropogás közt kapasáiból kiszabadult, utatengedve a lápoknak. A hid tartóhajói csak keveset sérültek s csupán egy napi erős munka után ismét összelettek állítva. A vi gyázatlan faszállítókat 250 forintban marasztalta el az előljáróság.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65
Krtól 42 frt 75 krig teljes öntőnyhoz való kel me — Tus sors és Snantung Pong eel, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámentesen valamint házhoz szállítva. — mintákat pedig postafordultával küldenek,

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levélzés. Svájcba kétszeres levélbályeg ragasztandó.

Közgazdaság.

Villamosok statisztikája. A Siemens és Halske részvénytársaság az általa létesített villamosvasutak új összeállítását becsátotta ki az 1898. január havi állomány alapján. Az érdekes jelentésből, mely világos képét adja a társaság e téren való működésének, a következőket vesszük ki: A társulat első villamos vasutja, mely egyúttal a világ első személyszállító vasutja volt, 1881. májusban nyílt meg Berlin mellett Lichterfeldén. Ezt követték 1883 és 1884-ben a möblingi és frankfurti (Majna m.) vasutak, felső vezetékkel és ezek máig is változatlanul vannak forgalomban. Jóllehet e vasutak által a villamos vasutak üzem keresztülvihetősege technikai és gazdasági szempontból bebizonyult, Németországban a következő években még sem tudták elhárítani több ilyen rendszerű vasut építését, csak amikor Siemens és Halske a budapesti városi villamos vasut építését kezdte meg, mutatkozott élénkebb tevékenység e téren. A budapesti vasutak, melyeknek 180 kilométernyi hálózatát csak a hamburgi villamos vasutak hálózata szárnyalja túl néhány kilométerrel, annyiban érdekesek különösen, amennyiben itt nyert alkalmazást legelőször a földalatti vezeték Siemens és Halske rendszere alapján, egyformán kedvező technikai és pénzügyi eredménnyel. Ezidőszert Budapest 59.5 kilométer vágány van alsó vezetékkel s ezeken felül az Európában eddig el páratlan földalatti villamos vasut. A kilencvenes évek elején gyors egymásutánban rendezte be Siemens és Halske a villamos vasuti üzemet Hennoverben, Drezdában, Lembergen, Mülhausenben, Bochum-Gelsenkirchenben, Bukarestben, Gross-Lichterfeldben. Az újabbak közül említendők: Serrajevo, Basel, Kopenhága, Bahia, Berlin-Charlottenburg, Oberhausen, Darmstadt és a befejezés előtt levő olmtüzi és bécsi vasutak, valamint az átalakítandó és kibővítendő gráci hálózat. E vasutakon több mint 1000 villamos motorkocsi részben 1, részben két motorral ellátva és nagyszámú vontatókocsi van forgalomban. A villamos áram fejlesztésére 30.000 lóerő szükségesnek. Jelenleg épülnek, illetve elkészítettek a következő villamos közuti vasutak:

Berlin, Bochum-Gelsenkirchen, Waldenburg, Bonn, Hagen, Kassel, Frankfurt (Majna mellett) Düsseldorf-Crefeld, Bécs, Budapest, Teplitz-Dud-Osseg, Gloggnitz, Schottwien, Boscun-Gries, Meran-Obermais, Weimar és Peking Ma chia-pu. A villamos világítás és erőátvitel terén a Siemens Halske cég a villamosság fejlődésének kezdete óta sikeresen működik és térszűke miatt csak az utóbbi négy év alatt nálunk létesített és épülő telepek közül említjük a következőket. Központok: Salgó-Tarján, Kaposvár, Rozsnyó, Igló, Jászva, Nagy-Szt-Miklós, továbbá a következő magántelepek: »Danubius« hajógyár, kőbányai gőztéglagyár, városi téglagyár, Goldberger testvérek, Dreher serfőzde, Riegler papírgyár, Metropole szálló, Pesti heugermalom, Gazdasági gépgyár, Wömer és Társa, Gutjahr és Müller, Schlick, tornai cellulosegyár, beocsúni cementgyár, boiczai aranybánya, brádi vasgyár, muszari aranybánya, körnőci aranybánya, resicai vasművek, Marilla-fürdő Urkány-zsilyögyi kőszénbánya, lugosi szeszgyár, Wolfner Gyula és Társa, Mauthner Testvérek és Társa Ujpest, diószegi cukorgyár, Hagenmacher Henrik, »István«-malom Debreczen, ungvári bulorgyár, losonc-batvani malom, Orenstein és Koppel, Szent-Lőrinc stb., mely telepek 4000 HP erőfogyasztást képviselnek.

Az Adria biztosító üzleteredménye. A os. kir. szab. Adria biztosítótársulat üzleti jelentése, melyet az ez évi április 28-án megtartott közgyűlésen előterjesztettek, a következő fontosabb adatokat tartalmazza: Az életbiztosítási ágazatban az 1897. évben kötött biztosítási ügyletek 28 201,868 korona biztosított tőke és 45,780 korona biztosított járadékra rugnak s így a biztosítási átlag 1897. december 31-én 180 millió koronát meghaladó tőkét s 465 520 korona járadékot tüntet ki. A díjbevétel 7,494,320 koronát tesz, halál és elérési esetekben teljesített fizetések 3,818,490 koronát vettek igénybe s ezen kívül függő károkra 642,508 korona lett tartalékra helyezve. Az életbiztosítási díjtartalékok immár 44,896,726 koronára emelkedtek. Az elemi (tűz és szállítmany) biztosítási ágazatok díjbevétele 15,019,402 koronát tett viszontbiztosításokra 6,871,720 korona kárfizetésekre — a viszontbiztosítókat illető rész lerovása után — 5,116,456 korona fordítottat és ezenfelül függő károkra 838,342 korona helyzetet tartaléka. A tűzbiztosítási díjtartalék 535,694 koronával emelkedett s jelenleg a társulat saját számlájára 4,489,204 koronát tesz, a szállítmany biztosítási ágazat díjtartaléka pedig 175,662 koronára rug. A 272,558 koronányi árfolyam nyereség a fennálló árfolyam-ingadozásti tartalékhoz lett csatolva. Osztalék fejében ugy mint az elmúlt évben, részvényenkint 150 korona fizetteték ki. A társulat külföle tartalékai az 1897. évben 5,398,238 koronával növekedtek s az év végével 54,408,022 koronát tettek, a melyből díjtartalékokra — a viszontbiztosítókat illető rész levonásával 46,282,246 korona, nyeresénytartalékokra 6,029,104 korona és árfolyam-ingadozásti tartalékokra 2,006,662 korona esik.

Specialista
Sérvkötőkben

Alapítva 1878.

Csász. és kir. osztrák magyar és belga kir. szabadalom!

Kitüntetve Brüssel 1893. Aranyéremmel és diszokmánnyal.

Keleti-féle sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtükéletesebb ezen nemben, nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen benyomást és etávolítja czélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hátrányait.

Keleti-féle gummi-sérvkötő idomítható pe-lottával, szarvasbőrvedővel és biztonsági övvel.
egyoldalú 6 frt.
Arak: kétoldalú 12 frt.

Készülnek ezenkívül: műtábak, műkezek, egyenestartók (Hessing, féle rendszer) otthopadisi fűzők, has-kötők, görcsér harisnyák és mindenféle gummiárak.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl

KELETI J. orvosi, sebészeti, mű- és kötszergyáros.

BUDAPESTEN. V. Koronaherczeg u. 17.
Sebészeti műszergyár: IV., ROSTÉLY-UTCZA 15.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapított 1863-ban.

Saját gyártmányu világhírű kézi **HARMONIKÁK**

kaphatók

TRIMMEL N. JÁNOSNÁL
BÉCS, VII. 3. Kaiserstrasse 47. sz.

Nagy raktár:

mindenféle hangszerekben ugymint Hegedűk, cziterák, flóták, okarinák, száj harmonikák, madárverklík stb. Felülmulhatlan svájci aczél zeneautomaták, zenélő albumok aczélból

Árjegyzékkel ingyen és bérmentve szogálunk.

A m. kir. államvasutak gép gyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfüréseit,

Milleneumi kaszáló- és arató-gépeit.

Továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáítás egyéb gazdasági gépeit.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

